No. 78.

TE ZEGELEN

BREDASCHE COURANT.

ZONDAG 26 SEPTEMBER.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 23sten September.

De inwijding van het standbeeld van keizer *Napoleon* te Lyon heeft volgens het bepaald programma plaats gehad. Het voornaamste wat echter daarbij is voorgevallen is de volgende rede van den Prins-President der Republiek:

«Inwoners van Lyon, uwe stad heeft zich altijd door merkwaardige voorvallen aan de onderscheiden tijdvakken van het leven des Keizers aangesloten. Gij hebt hem begroet als consul, toen hij aan gindsche zijde der bergen nieuwe lauweren ging plukken; gij hebt hem begroet als almogend Keizer, en toen Europa hem naar een eiland verbannen had, zijt gij onder de eersten geweest die hem in 1815 weder als Keizer begroette.

«Zoo is ook uwe stad de eerste die hem een standbeeld sticht. Dit feit heeft eene beduidenis. Ruiterbeelden worden alleen opgerigt voor Souvereinen die geregeerd hebben: de mij voorafgegane regeringen hebben, dan ook altijd die hulde geweigerd aan een gezag welks wettigheid zij niet wilden erkennen.

«En echter, wie was wettiger dan de Keizer, die drie malen door het volk verkozen, door het hoofd der godsdienst gezalfd en erkend werd door al de vastelands-mogendheden van Europa, welke zich door de banden der staatkunde en door de banden des bloeds met hem vereenigden?

«De Keizer was de bemiddelaar tusschen twee onderling vijandige eeuwen; hij doodde de oude staatshuishouding, terwijl hij al hetgeen zij goeds bezat, herstelde; hij doodde den omwentelingsgeest, terwijl hij allerwege de weldaden der omwenteling deed zegevieren: daaraan was het toe te schrijven dat zij die hem hebben ten val gebragt, weldra hunne zege te betreuren hadden; en die hem verdedigden, hoe zeer deze zijnen val hebben beschreid, behoef ik u niet te herinneren.

«Het volk heeft dan ook, zoodra het zich vrij in zijne keuze zag, het oog op *Napoleon's* erfgenaam geworpen, en dezelfde reden heeft overal waar ik doortrok van Parijs tot Lyon, den eenparigen kreet van *Leve de Keizer*, doen opgaan. Maar deze kreet is in mijn oog veeleer eene herinnering die mijn hart aandoet, dan eene hoop die mijnen hoogmoed streelt

«Als een trouwe dienaar des lands zal ik immer slechts één doel hebben, en dit doel is: in dit groote, maar door zoo vele beroeringen en hersenschimmen geschokte land weder eenen vrede te vestigen die gegrond is op onderlinge verzoening der menschen, op onwrikbare vasthouding der beginselen van overheidsgezag, van zedelijkheid, van liefde voor de arbeidende en lijdende klassen, van nationale waardigheid.

«Naauwlijks hebben wij die oogenblikken van crisis achter ons, waarin bij het onkenbaar worden der scheidslijn tusschen goed en kwaad, de edelste gemoederen bedorven raakten. De voorzigtigheid en de vaderlandsliefde vorderen dat in dergelijke oogenblikken de natie tot nadenken kome voor dat zij haar lot bepale; en het is voor mij nog moeijelijk te bevroeden onder welken naam ik de grootste diensten kan bewijzen. Kon de nederige titel van President de taak vergemakkelijken die mij toevertrouwd werd en waarvoor ik niet ben teruggedeinsd, ik ben de man niet die om een persoonlijk belang dezen titel met dien van Keizer zou wenschen te verwisselen.

«Leggen wij dan op dezen steen onze hulde voor een groot man neder; dit is tevens een eerebewijs voor den roem van Frankrijk en voor de edelhartige dankbaarheid des volks: het is een blijk ook van de getrouwheid waarmede de inwoners van Lyon onvergankelijke herinneringen bewaren."

Deze rede, zegt de *Moniteur*, is met de grootste geestdrift en met een duizendwerf herhaald *leve de Keizer!* toegejuicht.

— De rede van den Prins-President te Lyon is gevolgd door een artikel in den officielen *Moniteur*, 't welk den laatsten twijfel wegneemt aangaande de spoedige proclamatie van het keizerrijk. In dat artikel leest men onder anderen:

«Overal, in alle rangen der maatschappij, openbaren zich dezelfde gevoelens en dezelfde wenschen. Aan de wenschen der arrondissements-raden hebben zich de nog sterker uitgedrukte ontboezemingen der algemeene departements-raden aangesloten, nog duidelijker bekrachtigd door de adressen der gemeenten; daarop volgen de toejuichingen der menigte, welke met die openhartigheid, die vreemd is aan omschrijving en omwegen, verklaart dat zij aan den man harer keus niet alleen het gezag wil toekennen dat hij behoeft om zijne taak te vervullen, maar ook al de voorwaarden die er de duurzaamheid van verzekeren, al de titels die het plegtig bekrachtigen." Na vervolgens herinnerd te hebben aan de woorden door *Louis Napoleon* te Nevers en Lyon gesproken, besluit *de Moniteur* aldus: «Door de bevestiging van het gezag van het staatshoofd, willen de volken hunnen voorspoed waarborgen. Frankrijk, reeds zoo fier van aan zijn hoofd den erfgenaam van den roemrijksten naam te zien, wil zich eene lange toekomst van grootheid en vrede verzekeren, door een duurzaam gezag te schenken aan den Prins die het gered heeft."

De Prins-President is den 22sten te Grenoble aangekomen. De ontvangst aldaar heeft zoo mogelijk nog die van de vroeger bezochte plaatsen overtroffen. Men rekent dat ongeveer 45 à 50,000 menschen uit de omliggende streken aldaar waren samengevloeid; de stad was vol zinnebeelden en toespelingen op het keizerschap en des avonds had niet alleen in de stad eene algemeene verlichting plaats, maar was de geheele bergachtige omstreek verlicht, daar men in alle gemeenten, van afstand tot afstand, groote vuren had ontstoken.

Den 23sten is de Prins over Valence naar Avignon vertrokken.

— Aan de hertogin *van Orleans*, thans in Zwitserland reizende, is een groot ongeluk overkomen. Haar rijtuig is, door onvoorzigtigheid van den koetsier, omgevallen en zij heeft daarbij het sleutelbeen gebroken. Men heeft haar onmiddellijk naar Lausanne vervoerd, doch haar toestand baart gelukkig geene ernstige zorg.

— Ter beurze waren genoteerd: 3 pCt. 77,80; $4\frac{1}{2}$ pCt. 104,15; Rom. L. 99.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 25sten September.

De prijsuitdeeling welke wij aangekondigd hebben, heeft gisteren morgen plaats gehad, nadat Dingsdag en Woensdag het werk der jonge lieden voor het publiek is te zien geweest.

Wij hebben die Tentoonstelling met belangstelling en aandacht nagegaan, en het is ons een waar genoegen te kunnen zeggen, dat hoe hoog ook ons denkbeeld van den bloei dezer nuttige instelling was, onze verwachting nog verre overtroffen is. Zoowel de fraaije teekeningen der Figuur- en Ornamentklasse, als de Geboetseerde Stukken en de Perspectief-Teekeningen, allen hebben meer dan voldaan. Ook de Bouwkunde was zeer goed.

Wat echter ook vooral onze aandacht getroffen heeft, is de geest van het onderwijs, dat onzes inziens juist is, wat het teekenen voor het volk zijn moet. Grootheid van stijl, gemak in het schetsen, welbegrepen schaduwen, flinke uitvoering vond men er; niets kleins of wat enkel de vrucht van doodend geduld is. Dat is goed begrepen. Dat is het ware teekenen zoo voor hen, die kunstenaars moeten worden, als voor hen die de verschillende takken der nijverheid beoefenen en voor wie teekenen het eenige middel van vooruitkomst is.

Geen wonder dan ook, dat wij dit Instituut als een der voornaamste instellingen dezer Stad beschouwen en die haar zeer tot eere verstrekt. Wij zien gaarne onze jonge lieden daar. Dat is hunne plaats, en het is een zeer gelukkig teeken, dat er zich jaarlijks meer leerlingen opdoen, dan er plaatsen op het Instituut zijn.

Wij gelooven de tolk van Bredasch ingezetenen te zijn, met aan de Regering dank te zeggen, voor het onderhouden eener Instelling die niet alleen de inwoners dezer Stad, maar ook die der omliggende Dorpen, in de gelegenheid stelt, zich te oefenen en nuttige en waardige leden der Maatschappij te worden. Moge zij voortgaan Leeraars en Leerlingen aan te moedigen, zonder 't welk geene kunst kan bloeijen. Onverschilligheid is doodelijk voor de werking van den geest, en drukt al wat zich verheffen wil ter neêr.

Hartelijke dank zij ook gebragt aan de verdienstelijke Leeraars die aan het hoofd dier studiën staan en die werkzaamheden leiden. Aan hunne kunde en volhardenden ijver toch is alleen de blijkbare vooruitgang te wijten die hier een ieder heeft getroffen; terwijl wij voorts de bekroonde jongelieden onze welgemeende gelukwenschen aanbieden en hen toewenschen hunne gelukkig begonnen studiën met denzelfden ijver voort te zetten.

Daar ten gevolge het overlijden in Augustus 1851 van den heer *P. L. Faes*, in leven lid van de Commissie ter Directie van Stads Teeken-Instituut, de uitreiking der Eereprijzen aan de meest gevorderde kweekelingen van hetzelve, in dat jaar had moeten uitgesteld worden, zoo had men nu voor die plegtigheid den dag van gisteren, zijnde die der eerste vestiging van deze inrigting gekozen, ten einde ook te dier gelegenheid de toewijzing te kunnen doen der prijzen van den afgeloopen cursus.

Na het openen dezer plegtigheid door den heer Mr. *C. J. F. van den Heuvel*, fungerend President der Commissie van Directie, welke werd bijgewoond door de leden van het Gemeente-bestuur, benevens door een aanzienlijk en talrijk publiek, werd door den [illegible] Lid en Secretaris der Commissie, wegens de beide laatste cursussen verslag gedaan, waaruit bleek dat de kweekelingen van de lessen met getrouwen ijver hadden gebruik gemaakt, en waarbij tevens werd herdacht aan de nagedachtenis van den heer *P. L. Faes*, die als medelid van de Commissie gedurende meer dan 25 jaren, zooveel had bijgedragen tot den bloei dezer zoo wel voor de stad als omliggende plaatsen nuttige inrigting: na hetwelk door den heer Wethouder Mr. *C. Pels Rijcken*, bij verhindering van den heer Staatsraad. Burgemeester van hierbij tegenwoordig te zijn, namens het Gemeente-bestuur, de Commissie, in korte en krachtige woorden werd dank gezegd, voor hare bij voortduring doeltreffende pogingen, ter bevordering van den bloei van dit Instituut, en de daaraan steeds meer en meer gegeven wordende uitbreiding. Hierop werden de onderscheidene medailles, waaronder ook die van wege den Koning toegekend, op eene plegtige wijze uitgereikt, en aan andere leerlingen getuigschriften ter hand gesteld, allen welke door voornoemden Heer *Verlegh*, bij eene nadere bijzondere toespraak, werden aangespoord het ingeslagen voetspoor te blijven volgen, om de door hen verkregen kundigheden, op de onderscheidene hunner beoefende vakken toe te passen, en alzoo eenmaal als nuttige leden der maatschappij te kunnen werkzaam zijn; terwijl het Gemeente-Bestuur door hem werd dank gezegd voor de ruimschoots tot heden gedane opofferingen

en betoonde belangstelling in dit etablissement, ook aan de beide verdienstelijke Directeuren, den Heer *C. C. Huijsmans* in het vak der Handteekenkunde, en den Heer *A. J. F. Cuijpers*, voor dat der Bouwteekenkunde, werd de welverdiende erkentenis toegebragt voor het door hen doelmatig gegeven wordend onderrigt.

Zoo eindigde dit feest, welke tevens werd opgeluisterd door het Harmonie gezelschap: »*Vlijt en Volharding*," hetwelk zich daartoe wel weder beschikbaar had willen stellen.

NAAMLIJST DER KWEEKELINGEN VAN HET TEEKEN-INSTITUUT dezer Stad, welke op den 24. September 1852, met EERE-PRIJZEN en loffelijke GETUIGSCHRIFTEN zijn begiftigd voor den Cursus over 1851.

AFDEELING HANDTEEKENKUNDE.

Eerste of Pleisterklasse.

Franciscus Josephus Maas	Eerste Prijs.
Petrus Paulus Hendriks	Getuigschrift.
Wilhelmus Johannes van Woerkens	Getuigschrift.

Tweede Klasse.

Johannes Vossenaar	Eerste Prijs.
Wilhelmus Johannes Wiek	Tweede Prijs.
Adrianus Franciscus Pijnappel	Getuigschrift.

Derde Klasse.

Petrus Johannes Nijs	Eerste Prijs.
Hermanus Paulus Schor	Tweede Prijs.
Petrus Maas	Getuigschrift.
Nicolaas Jacobus Michiel van Rethij	Getuigschrift.

Vierde Klasse.

Antonius Johannes Franciscus Cuijpers	Getuigschrift.

Vijfde Klasse.

Johannes Wilhelmus van Laarhoven	Eerste Prijs.
Josephus Matthijs Romer	Getuigschrift.
François Alexander Joseph Beaumont	Getuigschrift.

Zesde Klasse.

Adrianus Tiggelman	Eerste Prijs.
Johannes Antonius Moors	Getuigschrift.
Bartholomeus Jacobus Heijmans	Getuigschrift.

O R N A M E N T.

Eerste Klasse.

Hendrik Stoel	Eerste Prijs.
Jacobus Johannes van Wijck	Tweede Prijs.
Adrianus Antonius Schoenmakers	Getuigschrift.
Willem Jacobus Baltus	Getuigschrift.

Tweede Afdeeling.

Pieter Jacobus Wagenmakers	Eerste Prijs.
Johannes Nicolaas de Koning	Getuigschrift.
Johannes Gerardus Primus	Getuigschrift.

B O E T S E E R K L A S S E.

Eerste Afdeeling.

Cornelis van den Belt	Eerste Prijs.
Pieter Carati	Getuigschrift.
Petrus van der Pluijm	Getuigschrift.

Tweede Afdeeling.

Wilhelmus Adrianus Jespers	Eerste Prijs.
Karel Petrus Jacobus Fleischacker	Getuigschrift.

P E R S P E C T I E F K L A S S E.

Hendrik Stoel	Eerste Prijs.
Franciscus Josephus Maas	Getuigschrift.

AFDEELING BOUWTEEKENKUNDE.

Eerste Klasse.

Cornelis Maas	Eerste Prijs.
Lambertus Husson	Tweede Prijs.
Nicolaas van Droom	Getuigschrift.

Tweede Klasse.

Leonardus Maas	Eerste Prijs.
Petrus van der Horst	Tweede Prijs.
Johannes Karolis Harskamp	Getuigschrift.
Martinus Balij	Getuigschrift.

Derde Klasse.

Wilhelmus Jacobus Fischer	Eerste Prijs.
Antonius Migiel Nicolaas Boosten	Tweede Prijs.
Petrus Hubertus van den Akker	Getuigschrift.
Johannes Mol	Getuigschrift.

Vierde Klasse.

J. A. Dolk	Eerste Prijs.
Johannes Hendrikus van Riel	Getuigschrift.
Cornelis Jansen	Getuigschrift.
Hendrikus Boosten	Getuigschrift.

NAAMLIJST DER KWEEKELINGEN VAN DE CURSUS OVER 1852.

AFDEELING HANTEEKENKUNDE.

Eerste of Pleisterklasse.

Franciscus Josephus Maas	Eerste Prijs.
Cornelis van den Belt	Tweede Prijs.
Petrus Paulus Hendriks	Getuigschrift.

Tweede Klasse.

Hermanus Paulus Schor	Eerste Prijs.
Petrus Johannes Nijs	Tweede Prijs.
Eduard Alexander Felix van Reuth	Getuigschrift.

Derde Klasse.

Antonius Johannes Franciscus Cuijpers	Eerste Prijs.
Johannes Wilhelmus van Laarhoven	Tweede Prijs.
Thomas Cornelis Venus	Getuigschrift.
Johannes Amandus Cornelis Henri Sprengers	Getuigschrift.

Vierde Klasse.

Josephus Matthijs Romer	Eerste Prijs.
Lambertus Voeten	Tweede Prijs.
Paulus Laurentius Catharinus Ernou	Getuigschrift.

Vijfde Klasse.

Johannes Antonius Moors	Eerste Prijs.
Johannes Hendrik Terpoorten	Getuigschrift.
Jacobus Johannes Wilhelmus van Riel	Getuigschrift.

Zesde Klasse.

Adrianus Wilhelmus Wagemakers	Eerste Prijs.
Antonius Petrus Romer	Getuigschrift.
Cornelis Gerritsen	Getuigschrift.

O R N A M E N T.

Eerste Afdeeling.

Willem Biermans	Eerste Prijs.
Johannes Nicolaas de Koning	Tweede Prijs.
Adrianus Petrus Maas	Getuigschrift.
Hendricus Gerardus Buijs	Getuigschrift.

O R N A M E N T.

Tweede Afdeeling.

Egbertus van der Kreek	Eerste Prijs.
Frederik Stoel	Getuigschrift.
Abraham Vermeulen	Getuigschrift.

B O E T S E E R K L A S S E.

Eerste Afdeeling.

Petrus van der Pluim	Eerste Prijs.
Wilhelmus Adrianus Jespers	Getuigschrift.

B O E T S E E R K L A S S E.

Tweede Afdeeling.

Jacobus Johannes van Wijck	Eerste Prijs.
Petrus van Hooijdonk	Getuigschrift.

P E R S P E C T I E F K L A S S E.

Eerste Afdeeling.

Hermanus Paulus Schor	Eerste Prijs.
Petrus Johannes Nijs	Getuigschrift.

P E R S P E C T I E F K L A S S E.

Tweede Afdeeling.

Antonius Johannes Franciscus Cuijpers	Getuigschrift.
Leonardus Josephus Horward	Getuigschrift.

AFDEELING BOUWTEEKENKUNDE.

Eerste Klasse.

Franciscus Schoenmakers	Eerste Prijs.
Nicolaas van Droom	Tweede Prijs.
Leonardus Maas	Getuigschrift.

Tweede Klasse.

Wilhelmus Jacobus Fischer	Eerste Prijs.
Petrus van der Horst	Tweede Prijs.
Abraham Kuselbos	Getuigschrift.
Andréas van Laarhoven	Getuigschrift.

Derde Klasse.

Aart Elbertus Braet	Eerste Prijs.
Hendrikus Jacobus Boosten	Tweede Prijs.
Adrianus de Zwart	Getuigschrift.
Petrus Hubertus van den Akker	Getuigschrift.

Vierde Klasse.

Johannes Mol	Eerste Prijs.
Johannes Kuselbos	Getuigschrift.
Marinus van Houten	Getuigschrift.

— Op de gisteren alhier, onder voorzitting van Mr. *L. D. Storm*, onzen geachten Burgemeester, gehouden Algemeene Vergadering der Maatschappij van Landbouw, Tuinbouw en Veeteelt in het arrondissement Breda, die door een aantal Leden werd bijgewoond, zijn verschillende belangrijke onderwerpen besproken, en hebben de Leden zich, na den afloop van de Vergadering, begeven naar het Lokaal der Tentoonstelling, welke alstoen onder het gelui der klokken geopend en daarna ook voor het publiek toegankelijk is gesteld. — Van de openbare gebouwen en ook van vele particuliere huizen wapperen vlaggen, en de van alle zijden toestroomende menigte brengt eene groote levendigheid te weeg en geven onze stad een feestelijk aanzien.

In weerwil der groote ruimte van het gebouw, is het Hoofdbestuur, naar wij vernemen, nog verpligt geweest vele inzendingen, uithoofde van plaatsgebrek, af te wijzen. Deze talrijke inzendingen en het aanzienlijk getal bezoekers geeft overvloedige getuigenis van de groote belangstelling, welke deze Eerste Algemeene Tentoonstelling der Maatschappij in deze omstreken tot zich trekt, en die ook inderdaad wel verdiend is.

Onder de Landbouwvoortbrengselen munten vooral uit de talrijke inzendingen van tarwe en andere granen, waarvan minstens zeventig nummers zijn ingekomen, en de Tuinbouw wordt vertegenwoordigd door heerlijke verzamelingen van allerlei groenten, vooral van uitmuntende koolsoorten, keurige fijne vruchten, bloemen en gewassen.

Onder het vee, dat gisteren was ten toon gesteld, trokken vooral de stieren en verschillende soorten van schapen de aandacht der bezoekers, terwijl het gedeelte van het lokaal, waar de werktuigen geplaatst zijn, ook steeds druk bezocht wordt en allermeest door de Landbouwers, die aldaar vele hier nog weinig of niet bekende ploegen en andere werktuigen aantreffen, waarvan sommigen bestemd zijn voor de prijzen, die op Maandag den 27sten, des voormiddags ten 11 ure, plegtig aan de bekroonden zullen worden uitgereikt.

Wij meenen dit berigt niet te mogen eindigen, zonder nog de algemeene aandacht te vestigen op het werkelijke nut, dat deze nog slechts kort bestaan hebbende Maatschappij van Landbouw, Tuinbouw en Veeteelt in ons Arrondissement, reeds te weeg bragt; allerwege is de belangstelling opgewekt in de belangrijke takken van welvaart, wier meerdere volmaking de Maatschappij zich voorstelt; meer en meer openbaart zich een wedijver tot het aankweeken van voortreffelijke producten, en onmiskenbaar is reeds de invloed dien zulks op het welzijn van landbouw en veeteelt uitoefent; terwijl in het bijzonder hulde verdient te worden gebragt aan het Hoofdbestuur, 't welk met onvermoeiden ijver en zorg voortgaat het belang der zaak te bevorderen, waarvan onder anderen deze eerste algemeene Tentoonstelling weder een sprekend blijk geeft.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van Woensdag heeft de Voorzitter berigt dat door de afdeelingen benoemd zijn tot hare voorzitters de heeren: *Martens van Sevenhoven*, *Boxman*, *Borski* en *Cost Jordens*; tot hare ondervoorzitters de heeren: *Insinger*, *de Brauw*,

van Rijckevorsel en *van Nispen van Pannerden;* en tot leden der commissie voor het ontwerpen van een adres van antwoord op de Troonrede de heeren: *van Beeck Vollenhoven, de Jonge van Ellemeet, van Swinderen* en *van Andringa de Kempenaer.*

Deze laatste commissie heeft daarop een ontwerp-adres ter tafel gebragt dat onmiddellijk naar de afdeelingen is verzonden om onderzocht te worden, waarna de vergadering tot één ure des namiddags is geschorst.

Na de heropening der zitting is het ontwerp van antwoord op de Troonrede ter tafel gebragt, waarover de beraadslagingen op Donderdag werden bepaald.

Het ontwerp-adres van antwoord op de Troonrede, gelijk het door de Commissie vastgesteld is, luidt aldus:

SIRE,

§ 1. De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft met de meeste belangstelling van Uwe Majesteit vernomen, dat het Vaderland steeds in voorspoedigen toestand verkeert.

§ 2. Zij stelt op hoogen prijs de voortdurend goede verstandhouding van Nederland met de Mogendheden, blijkbaar uit de bewijzen van vriendschap en achting door vreemde Regeringen geschonken, en wederom bevestigd door het aanzoek tot Uwer Majesteits bemoeijing, om het Japansche Rijk het stelsel van uitsluiting te doen wijzigen.

§ 3. Wenschelijk acht zij het, dat de betrekkingen van dit Rijk met andere Landen zich meer en meer uitbreiden, en dat het aan de wijsheid van Uwer Majesteits Regering gegeven zij, de eer en de belangen der Natie te bevorderen, wanneer het sluiten van verdragen vereischt wordt.

§ 4. Bijzonder waardeert zij de getuigenis, welke Uwe Majesteit aangaande zee- en landmagt heeft kunnen afleggen, en brengt hare hulde aan den moed en het beleid door beiden in Oost-Indie nogmaals aan den dag gelegd.

§ 5. Wanneer de Kamer daarbij het oog vestigt op de geruststellende mededeelingen betreffende de Overzeesche bezittingen en Kolonien van het Rijk, dan gevoelt zij zich op nieuw gedrongen om in den gunstigen staat dier vaderlandsche belangen en betrekkingen ruime stof tot dankbaarheid te erkennen.

§ 6. Wij verheugen ons in de verzekering, dat de provinciale en gemeentebesturen doeltreffend medewerken bij de toepassing onzer onlangs gevestigde instellingen.

§ 7. Wij hopen, dat de arbeid, welke de verbetering der rivieren ten doel heeft, onafgebroken zal kunnen worden voortgezet.

§ 8. Moge eene gewenschte ontwikkeling van den landbouw, de fabriekmatige nijverheid, de scheepvaart en den handel, opgewekt door den ondernemingsgeest der ingezetenen, het bewijs leveren, dat de zorg besteed aan die gewigtige belangen, door het opheffen van belemmeringen en het bevorderen der middelen van gemeenschap, niet onvruchtbaar blijft.

§ 9. De mededeeling aangaande den gunstigen toestand der geldmiddelen was der Kamer hoogst aangenaam. Zij is bereid hare medewerking te verleenen tot het beramen van maatregelen betreffende 's Rijks schuld, waartoe zij hoopt dat de omstandigheden weldra de gelegenheid zullen aanbieden.

§ 10. De ontwerpen van wet op nieuw door Uwe Majesteit aan de Vertegenwoordiging voor te dragen, worden met andere, wier indiening de Grondwet zoo bepaald voorschrijft, of het belang des Vaderlands vordert, met toenemend verlangen door ons te gemoet gezien.

§ 11. Hoe veelomvattend onze taak zij, Sire, wij vertrouwen met Uwe Majesteit, dat het gemeen overleg der Kroon met 's Volks Vertegenwoordiging, onder den zegen des Allerhoogsten, tot gunstige uitkomsten zal leiden.

— In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van Donderdag heeft de beraadslaging plaats gehad over het hierboven medegedeelde ontwerp-adres. Dit ontwerp is met algemeene stemmen aangenomen nadat alleen de 7de paragraaph eene wijziging ondergaan had. Die paragraaph luidt, zoo als zij veranderd is, aldus:

» Wij hopen, dat de arbeid, welke de verbetering der rivieren ten doel heeft, onafgebroken zal kunnen worden voortgezet, terwijl wij dankbaar het groot voorregt erkennen, dat onze waterkeeringen van rampen zijn verschoond gebleven."

Het adres zal aan Z. M. den Koning worden aangeboden door eene Commissie, bestaande uit den Voorzitter der Kamer, de leden der Commissie voor het ontwerpen van het adres en de heeren *Tonckens* en *Cremers.*

De Kamer is tot nadere bijeenroeping uiteengegaan.

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van Woensdag is bij monde van de heeren *Heemskerk* en *de Man* verslag uitgebragt door de commissiën tot onderzoek van de geloofsbrieven der nieuw benoemde leden. Op voorstel dier commissien is besloten tot eene dadelijke toelating van 32 leden, alsmede van de heeren *Huguenin* en *de Lom de Berg*, nadat zij de bij de Grondwet voorgeschreven eeden zullen hebben afgelegd.

Daarna is de Vergadering overgegaan tot het opmaken der nominatie van drie kandidaten voor het voorzitterschap. Tot kandidaten zijn gekozen de heeren: *Dullert, van der Linden* en *van Zuijlen van Nyevelt.*

— In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van gisteren is ingekomen een Koninklijk besluit, waarbij de heer *Dullert* benoemd wordt tot Voorzitter der Kamer gedurende het thans aangevangen zittingjaar. Na lezing van dit besluit heeft de heer *Anemaet* met eenige toepasselijke woorden het voorzitterschap aan den heer *Dullert* overgegeven, die dadelijk de volgende rede heeft gehouden:

MIJNE HEEREN!

«Het heeft den Koning behaagd mij op uwe voordragt te benoemen tot Voorzitter van deze Vergadering.

Ik gevoel mij door deze onderscheiding hoogelijk vereerd, en het is eene behoefte voor mijn hart om u daarvoor mijn opregten dank te betuigen.

De taak die mij is opgedragen, is uiterst gewigtig. — Bij uwe beraadslagingen die orde en regelmaat te doen heerschen waaraan de voortreffelijke leiding van mijne voorgangers u heeft gewoon gemaakt: dat is het wat van mij gevorderd wordt.

Ik zal pogen, met inspanning van alle mijne krachten en door getrouwe en onpartijdige naleving van het Reglement van Orde, mijn pligt te vervullen; maar ik zou vreezen dat ik daarbij te kort zal schieten, ware het niet, dat ik meen te mogen rekenen op uwe welwillendheid en ondersteuning, ten einde het mij, die gij tot uwen Voorzitter verlangd hebt, mogelijk worde te vervullen wat mij is opgedragen.

Ik roep uwe welwillendheid en ondersteuning met aandrang in.

Gewigtig schijnt dit zittingjaar te zullen zijn. Veel is er waarvan de Grondwet de afdoening vordert; veel dat ten vorige jare onafgedaan is moeten blijven en op nieuw aan ons onderzoek onderworpen zal worden; veel, en daaronder van het hoogste belang, waarvan wij de voordragt mogen verwachten.

Dat alles zal misschien niet in deze zitting door ons tot stand gebragt kunnen worden, maar bij de bestaande overeenstemming tusschen Regering en Vertegenwoordiging en bij den ijver waarmede gij gewoon zijt uwe werkzaamheden te verrigten, kan veel gedaan worden.

Mogt het mij alzoo gegeven zijn in de betrekking, waartoe ik thans geroepen ben, met u gedurende dit zittingjaar bij te dragen tot de ontwikkeling onzer staats-instellingen in eenen milden geest, door voort te gaan op den weg dien wij met onmiskenbaar gelukkig gevolg zijn ingeslagen, en derhalve ook tot bevordering der waarachtige belangen van Vaderland en Koning.

Ik verklaar het voorzitterschap van de Tweede Kamer der Staten-Generaal te aanvaarden."

Zijn ingekomen zeven Koninklijke boodschappen, alle van gisteren gedagteekend, en strekkende ten geleide van de volgende ontwerpen van wet, als: 1°. tot wijziging der wetten, tot regeling der begrooting van uitgaven uit het fonds, voortspruitende uit den koopprijs van domeinen, en amortisatie van schuld, beiden van 1851; 2°. tot aanwijzing der middelen, tot dekking van het te kort voor het dienstjaar 1848; 3°. houdende bepalingen tot het bouwen, planten en het maken van andere werken, binnen zekeren afstand van vestingen; 4°. tot verhooging van hoofdstuk V der Staatsbegrooting over 1852; 5°. tot onteigening van percelen, ter verlenging van den spoorweg van Arnhem tot aan de Pruissische grenzen; 6°. tot verhooging der 7de afd. van het Vde hoofdstuk der Staatsbegrooting over 1851, en 7°. tot vaststelling der begrooting van uitgaven voor de Landsdrukkerij over 1853.

Ingevolge art. 15 van het reglement van orde, gaat de Kamer thans over tot het trekken der afdeelingen. — Door haar zijn gekozen: 1°. tot voorzitters der afdeelingen, de heeren *van Hoëvell, van Goltstein, Gevers van Endegeest, van Zuylen van Nyevelt* en *Boreel van Hogelanden;* 2°. tot tweede voorzitters, de heeren *Bachiene, Luyben, Godefroi, Dirks* en *Hugenholtz;* 3°. tot leden der commissie tot het opmaken van een adres in antwoord op de troonrede, de heeren *Poortman, de Man, Metman, van Zuylen van Nyevelt* en *Heemskerk*, en 4°. tot leden der commissie voor de verzoekschriften, de heeren *Beens, van Nierop, Gevers Deynoot, van Wintershoven* en *Verwey.*

— Het heeft Zijne Majseteit behaagd bij besluit van den 22sten September 1852, n°. 42: 1°. te benoemen tot ontvangers: der directe belastingen en accijnsen te Dussen, de heer *A. M. der Mouw*, thans ontvanger der in- en uitgaande regten te Galderen; van het expeditie-kantoor der in- en uitgaande regten te Galderen, de heer *H. J. M. E. Bekkers*, thans ontvanger der directe belastingen en accijnsen te Beltrum.

— Naar men meldt is de Minister van Marine voornemens drie oorlogschepen met hulp-stoomvermogen te doen aanbouwen, als twee te Amsterdam en een te Vlissingen, en zijn bereids de noodige bevelen gegeven om de plannen voor die schepen te ontwerpen.

— De *Staats-Courant* behelst heden het volgend besluit, betrekkelijk den Hoogen Raad van Adel.

Art. 1. Met den laatsten December 1852 den werkkring van den Hoogen Raad van Adel te beperken tot het geven van advies over aangelegenheden, den adelstand betreffende, en de gevallen waarin daaromtrent door Onzen Minister van Binnenlandsche Zaken aan Ons zal moeten worden gerapporteerd, en de overige werkzaamheden van den Raad op te dragen aan het Departement van Binnenlandsche Zaken.

Art. 2. Met die dagteekening aan den secretaris van den Hoogen Raad van Adel, jhr. mr. *R. A.* baron *van Hoëvell Nijenhuis*, eervol ontslag te verleenen;

en voorts gelijk ontslag te verleenen aan de verdere beambten bij dien Raad: *L. van Weleveld*, adjunct-commies, *J. H. Jalink*, klerk, *A. G. Zürcher*, wapenteekenaar, *B. van Holten*, kamerbewaarder, *J. A. Dornbach*, bode; met behoud van hunne aanspraken op pensioen of wachtgeld.

Art. 3. Met ingang van den 1sten Januarij 1853 jhr. mr. *W. J.* baron *d'Ablaing van Giessenburg*, thans lid van den Hoogen Raad van Adel, uit welke betrekking hem met die dagteekening eervol ontslag wordt verleend, te benoemen tot referendaris bij het Departement van Binnenlandsche Zaken, tevens belast met de functien van secretaris van den Hoogen Raad van Adel, onder bepaling dat met die dagteekening zal eindigen het genot van het nu toegekend wachtgeld.

Art. 4. Te benoemen met ingang van den 1sten Januarij 1853, de heeren: jhr. mr. *R. A.* baron *van Hoëvell Nijenhuis* en jhr. mr. *L. N.* baron *van der Goes van Dirksland* tot leden van den Hoogen Raad van Adel, blijvende het voorzitterschap van den Raad opgedragen aan jhr. mr. *L. de Witte van Citters;* onder bepaling, dat de hoofd-ambtenaar van het Departement van Binnenlandsche Zaken, die met de werkzaamheden van den Raad, welke volgens art. 1 aan dat Departement overgaan, onder den Minister zal zijn belast, steeds het secretariaat bij dien Raad zal bekleeden.

— Zijne Majesteit heeft bij onderscheiden besluiten goedgevonden: 1°. den 1sten luit.-kwartierm. *C. Alberti*, van het reg. grenadiers en jagers, wegens tijdelijke ongeschiktheid, te stellen op non-activiteit; 2°. te benoemen: tot kapit.-kwartierm. (naar ouderdom van rang), den 1sten luit-kwartierm. op non-activiteit *C. Alberti*, bij het 3de reg. vesting-artillerie, tot kapit.-kwartierm. (naar ouderdom van rang), den 1sten luit.-kwartierm. *J. H. W. A. Smits*, van het 5de reg. inf.; bij het 2de reg. inf., tot 1sten luit.-kwartierm. (naar ouderdom van rang), den 2den luit.-kwartierm. *O. J. de Haart*, van het korps; bij het 1ste reg. inf., tot 1sten luit.-kwartierm. (naar ouderdom van rang), den 2den luit.-kwartierm. *A. Dunnes*, van het korps; bij het 2de reg. inf., tot 2den luit.-kwartierm. den serg.-titulair *A. J. Ninaber*, van het reg. veld-artillerie; bij het 8ste reg. inf., tot 2den luit.-kwartierm., den wachtm. titulair *S. C. Rijnbende*, van het 2de reg. drag.; bij het bat. min. en sap., tot 2den luit.-administrateur van kleed. en wap., den serg. *H. J. G. Gosenson*, schrijver van de 3de kl. bij het dep. van Oorlog; en 3°. te verplaatsen: bij het reg. grenadiers en jagers, den 1sten luit.-kwartierm. *P. F. de Groot*, van het 8ste reg. inf.

— In verschillende dagbladen leest:

» Men verneemt, dat de heer *van Sonsbeeck*, gisteren den Koning zijn ontslag heeft gevraagd als Minister van Buitenlanddsche Zaken en voor de zaken der R. Kat. Eeredienst.

BURGERLIJKE STAND TE BREDA.

GEBOORTEN.

Van 19 Sept. tot en met 25 Sept. 1852. 6 mann. 2 vrouwel. geslacht

HUWELIJKEN.

Van 19 Sept. tot en met 25 Sept. 1852. 1 huwelijk.

STERFGEVALLEN.

Van 19 Sept. tot en met 25 Sept. 1852. 4 mann. 4 vrouwel. geslacht.

MARKTPRIJZEN DER STAD BREDA,

VAN DEN 24. SEPTEMBER 1852.

Het Nederl. Mudde Tarwe	van ƒ 0,00 tot	ƒ 9,90.
Het dito dito Rogge Oude	» » 0,00 »	» 6,35.
Het dito dito Rogge Nieuwe	» » 6,30 »	» 7,00.
Het dito dito Boekweit op wigt (70 Ned. Pond.)	» » 0,00 »	» 0,00.
Het dito dito Boekweit	» » 5,50 »	» 6,10.
Een grof Tarwe-brood, van een pond Nederl.		» 0,17.
Een lucht Tarwe-brood, van zeven once vijf lood Nederl.		» 0,17.
Een Fransch- of Witte-brood, van een pond Nederl.		» $0,26\frac{1}{2}$
Een Rogge-brood, van 3 pond Nederl.		» 0,30.
Een Nederl. pond Tarwe-meel		» 0,32.
Een dito pond grof Tarwe-meel		» 0,16.
Een dito pond Boter		» 0,74.
Zand-Aardappelen (Vat of Mudde)	ƒ 0,00 tot	ƒ 1,90
Het 1000 Bijeenf Turf		» 2,00.
Het 1000 Baggelaar		» 1,80.
De kar Spaanders		» 2,85
De » Struiken		» 2,50
De 100 Mutsaard		» 3,50.

Ter AMSTERDAMSCHE BEURS van gisteren (24 *September*) was de fondsnotering: Ned. $2\frac{1}{2}$ pCt. $63\frac{15}{16}$, $64\frac{3}{8}$, $\frac{15}{16}$; 3 pCt. $76\frac{3}{4}$, $\frac{7}{8}$, $\frac{3}{4}$; 4 pCt. $96\frac{1}{2}$, $\frac{3}{4}$, $\frac{1}{2}$; O. Ind. Leening 4 pCt. 96, $\frac{1}{4}$, 96; Amort. Syndik. $3\frac{1}{2}$ pCt. $90\frac{1}{8}$; Handelm. $4\frac{1}{2}$ pCt. 125, $\frac{1}{4}$, Belgie $2\frac{1}{2}$ pCt. $52\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$; Fr. Oblig. 3 pCt. $72\frac{7}{8}$, $73\frac{1}{8}$, $72\frac{7}{8}$; Spanje onbep. st. $23\frac{1}{2}$, $\frac{11}{16}$, $\frac{1}{2}$; 3 pCt. $50\frac{5}{8}$, $\frac{11}{16}$; 3 pCt. Binnenl. à 6/m. $45\frac{13}{16}$, 46, $45\frac{13}{16}$; Coupons Bewijzen $2\frac{7}{8}$, $\frac{15}{16}$; Amort. Schuld $6\frac{3}{16}$; Portugezen te Londen $42\frac{3}{8}$, $\frac{5}{8}$, $\frac{3}{8}$; 4 pCt. 39, $\frac{1}{4}$, 39; Rusland 5 pCt. $108\frac{1}{8}$; dito 1828—29 107; Certif. 1831—33 97; 4 pCt. bij *Hope* 91, Id. bij *Stieglitz* 91, $\frac{1}{8}$; Id. 5de Serie $90\frac{7}{8}$; Certif. van Assign. 6 pCt. $72\frac{1}{8}$; Polen Certif. $85\frac{1}{8}$, $\frac{15}{16}$; Polen Aand. met loten $160\frac{3}{4}$; Oostenr. Metall. 5 pCt. 79, $\frac{1}{4}$; Nieuwe $2\frac{1}{2}$ pCt. $41\frac{1}{8}$, $\frac{1}{4}$; Nieuwe 5 pCt. $91\frac{1}{8}$.

Advertentiën.

GEREGTELIJKE AANKONDIGING.

Bij Vonnis der Arrondissement-Regtbank te *Breda*, den 7 Sept. 1852 gewezen; behoorlijk geregistreerd, is AREND STREEFKERK, gedomicilieerd te *Fijnaart*, zich thans bevindende in het Gesticht Meerenberg bij *Bloemendaal*, gesteld onder Curatele; geschiedende deze Bekendmaking ter voldoening aan Art. 498 van het Burgerlijk Wetboek.

BREDA, 16 September 1852.

Voor deugdelijk extract,

(*Kosteloos.*) Mr. J. F. J. DART, *Procureur.*

GEREGTELIJKE AANKONDIGING.

Bij Vonnis der Arrondissements-Regtbank te *Breda*, van 14 *Sept.* 1852, behoorlijk geregistreerd, is verklaard, dat er Regtsvermoeden bestaat van het Overlijden van ADRIANUS HUTTE, sedert het jaar 1859, en laatstelijk gewoond hebbende te *Breda*; waarvan deze Bekendmaking geschiedt op grond van Art. 527 van het Burgerlijk Wetboek.

BREDA, 24 September 1852.

Voor deugdelijk extract,

Mr. J. F. J. DART, *Procureur,*

(Kosteloos Vonnis van 26 Julij 1851).

FAILLISSEMENT.

De TWEEDE VERGADERING tot verificatie der Schuldvorderingen in het Faillissement van PETRUS OGGELBIE, Kleermaker en Winkelier wonende te *Bergen-op-Zoom*, door den Edel Achtbaren Heer Regter-Commissaris Mr. LOKE bepaald zijnde op *Woensdag den* 13. *October* 1852, des middags ten twaalf ure, in de Raadkamer der Arrondissements-Regtbank te *Breda*, Wijk D, N°. 74:

Worden mits deze opgeroepen alle bekende en onbekende SCHULDEISCHERS van voornoemden PETRUS OGGELBIE, die bevoorregt en of pand of hypotheek hebbende daaronder begrepen, ten einde hunne Schuldvorderingen alsnog te doen verifiëren, zullende alsdan waarschijnlijk een accoord worden aangeboden.

BREDA, den 25. September 1852.

Voor de Curators,

Mr. E. DE MAN Ez.

*** COMMISSARISSEN DIRECTEUREN over het TEEKEN-INSTITUUT der Gemeente *Breda*, brengen bij deze ter kennis der Ingezetenen van gemelde Gemeente en Omstreken, dat de Cursus voor het ONDERWIJS in de BOUWKUNDE en WERKTUIGKUNDE, op gemeld Instituut wegens het Rijk daarvoor opgerigt, zal met de maand *October aanstaande*, en dat diegene welke mogten verlangen, daaraan deel te nemen, zich kunnen vervoegen aan het Lokaal van hetzelve Instituut, in de Sint Janstraat, Wijk A, N°. 26 alhier, op *Maandag den* 27. *dezer*, des namiddags ten vijf ure, alwaar alsdan tot de Inschrijving door de Commissarissen voornoemd, zal worden overgegaan.

BREDA, den 22. September 1852.

Namens dezelven,

De Secretaris Medelid van het Bestuur,

W. VERLEGH.

*** Wij ontvingen dezen morgen eenen brief van den volgenden inhoud:

Mijn Heer en Vriend!

Ik zend u op nieuw een bewijs dat de GOLDBERGSCHE KETTINGEN niet genoeg aanbevolen kunnen worden.

Een man die gedurende verscheidene jaren in de polders werkzaam is en sedert lang aan hevige Rheumatische Pijnen leed, kwam mij dezer dagen met groote blijdschap zijne algeheele genezing berigten, door het gebruik van eenen Goldbergschen Ketting, die hij bij ons gekocht heeft. Hij is nu weer vlug, sterk en zonder pijn en zoo gelukkig als hij vroeger ongelukkig was. Hij werkt thans in het Haarlemmermeer, hij wil gaarne een getuigschrift geven als het verlangt wordt en verzoekt dat wij zijne genezing zooveel mogelijk algemeen bekend maken.

Vriendschappelijk enz.

HAARLEM, J. v. EK.

22 September 1852. Firma Wed. DE LANGE en v. EK.

DE ECHTE KETTINGEN worden in de onderstaande Depôts verkocht.

Amsterdam, Verkoophuis.	Breda, Wed. Wiercx Folla.
Bergen-op-Zoom, D. Pouwels.	Eindhoven, H. Gruithuyzen Rz.
» C. H. Veraart.	Helmond, A. H. Martin.
's Hertogenbosch, F. L. Welsch.	Tholen, T. J. Maas.
Boxmeer, G. Muller.	Tilburg, C. H. Domhoff.

En in de overige Steden des Rijks.

AANZIENLIJKE VERKOOPING

VAN

VASTE GOEDEREN.

JACOBUS GERARD JONCKHEER, Notaris te *Ginneken*, zal voor de Kinderen en Erfgenamen van wijlen de Wed. PETER GOOS, in het openbaar *VEILEN* en *VERKOOPEN:*

Onder GINNEKEN:

Eene KAPITALE BOUWHOEVE, staande en gelegen te *Galder* onder *Ginneken*, bestaande uit HUIZINGE, STAL, SCHUUR, TURFKOOI, ERF, HOF, BOOMGAARD en verdere daartoe behoorende BOUW-, WEI- en HOOILANDEN, alsmede HEIVELDEN en VENNEN, zamen groot 38 Bunders, 64 Roeden, 83 Ellen, waarvan:

	Bund.	*Roed.*	*Ellen.*
aan BOUW- en WEILANDEN	19	12	93
aan HOOILANDEN	4	45	10
aan HEIVELDEN, MOERAS en VENNEN	15	06	80
Zamen.	38	64	83

Onder RIJSBERGEN:

Twee percelen HOOIBEEMD en MOERVELD, zamen groot 4 Bunders, 95 Roeden, 50 Ellen, gelegen in *de Gouwene* onder *Rijsbergen*.

Alles bij gedrukte Aanplak-Billetten in het breedere omschreven, en waaromtrent nadere inlichting kan bekomen worden ten Kantore van den Notaris JONCKHEER voornoemd.

Deze Verkooping zal gehouden worden:

DE INZET: Op *Maandag den* 11. *October* 1852, des namiddags precies ten 3 ure te beginnen, ten Herberge van MARIJN VLAMINGS, in *den Vragtwagen* te *Ginneken*.

DE TOEWIJZING: Op *Vrijdag den* 22. *derzelfde maand*, insgelijks ten 3 ure, ten Herberge van JAN HERRIJGERS, aan *de Duivelsbrug*, onder *Ginneken* voornoemd.

Zegt het Voort.

PUBLIEKE VERKOOPING.

Op *Dingsdagen den* 5. en 19. *October* 1852, telkens des morgens precies ten tien ure, zal in het Logement van den Heer C. VAN DEN EEDEN te *Rijsbergen*, publiek bij opbod en afslag *TE KOOP* worden aangeboden:

Eene Aanzienlijke Plantagie,

bestaande in ruim 32 Bunders, met Sparre voor eenige jaren bij 7 M. aangelegd, en thans weelig wassende SCHAAR- en MASTBOSSCHEN, mitsgaders met OPGAAND GEBOOMTE van verschillende Houtsoorten, BEPLANTE PERKEN, DREVEN en DOORSNIJDINGEN; alles van zeer goede kwaliteit; gelegen te *Rijsbergen*, op een kwartier uurs afstand van den Straatweg, in *de Rietvennen*, ter hoogte van de Herberg *de Kievit*, bewoond bij den Opzigter C. VAN KUIJK, die de verlangde aanwijzing zal verschaffen.

Inmiddels nadere informatiën te bekomen zoo bij den Eigenaar den Heer W. F. GUDCHART, als ten Kantore van den Notaris A. VERHOEVEN, beiden te *Gilze*.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.